

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Datum
2022-06-21

Diarienumr
456-118-2022

Sida
1(8)

Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län

Inledning

Totalförsvaret är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar.¹

Länsstyrelserna ska bland annat verka för att nationella mål får genomslag i länet, arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser, följa tillståndet i länet samt främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet.²

Länsstyrelsen har ett samordningsansvar för sitt geografiska område som högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet.³ Länsstyrelsen ska verka för att den verksamhet som berörda aktörer bedriver inom länet avseende krisberedskap bidrar till att en grundläggande förmåga till civilt försvar uppnås.⁴

Länsstyrelsen har tagit fram en övergripande planeringsinriktning för arbetet med det civila försvaret och höjd beredskap för Västra Götalands län. Planeringsinriktningen innehåller också ingångsvärden som länets aktörer behöver förhålla sig till i sin egen beredskapsplanering. De olika ingångsvärden beskrivs närmre i de olika bilagorna.

Den 18 maj 2022 beslutade regeringen om att dela in landets länsstyrelser i sex civilområden. Det ska träda i kraft den 1 oktober 2022 och berörs därför inte i detta dokument. Information om hur Civilområde Väst påverkar den samlade planeringen i länet kommer att tas upp i regelbunden revidering i takt med att ny lagstiftning träder i kraft.

Dokumentet förutsätter att läsaren har förkunskaper om totalförsvaret och civilt försvar.

¹ Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, 1 § och MSB (2018), *Grundläggande begrepp och regelverk – Totalförsvaret*, s 3

² Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, 1 §

³ Förordning (2015:1052) om Krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, 6 §

⁴ Förordning (2017:870) om Länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap, 7 §p

Bakgrund

Den 15 december 2020 beslutade Riksdagen om proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30), och om nya och utökade mål för det civila försvaret;

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred,
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp, inbegripet krigshandlingar på svenskt territorium. Därutöver behövs även en ökad förmåga och planering för att kunna hantera den breddade hotbilden från främmande makt som är aktuell i alla konfliktnivåer.

Länsstyrelsen ska samarbeta med statliga myndigheter, kommuner, regioner, frivilligorganisationer och näringsliv. Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället samt enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid. Under höjd beredskap och ytterst krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.⁵

Om Sverige blir angripet ska Försvarsmakten med stöd av övriga totalförsvaret försvara Sverige för att vinna tid, skapa

⁵ Regeringsbeslut II:14, 2020-12-17, Ju JU2020/04658 (delvis), Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025

handlingsfrihet och ytterst säkerställa landets självständighet. Motståndet ska vara beslutsamt och uthålligt.⁶

Länsstyrelsen Västra Götaland tog 2019 fram en regional grundsyn. Regional grundsyn för Västra Götalands län kompletterade och var en anpassning av den nationella grundsynen som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten undertecknat och den högre regionala grundsynen som tagits fram för Västra militärregionen och MSBs samt SKLs (dåvarande Sveriges kommuner och Landsting) överenskommelse om civilt försvar för kommuner och landsting. Den regionala grundsynen syfte var att främjar planeringen inom länet och bidra till en sammanhängande totalförsvarsplanering från nationell till lokal nivå.

Grundsynen avsåg att vara ett stöd för aktörernas totalförsvarsplanering i länet och ge en riktning för var vi bör vara vid utgången av 2021. Dokumentet syftade till att bidra till att konkretisera arbetet, inrikta Länsstyrelsens stödverksamhet och underlätta för aktörerna att ta stöd av varandra i planeringen. Den regionala grundsynen har två övergripande mål; 1) att Länsstyrelsen som högsta civila totalförsvarsmyndighet har i samverkan med länets aktörer skapat en beredskap och förmåga till ledning och samordning under höjd beredskap, och 2) att inom länet ha en aktörsgemensam och väl förankrad planering och säkerställa en långsiktig kompetenshöjning och hög säkerhetsmedvetenhet som genomsyrar alla berörda aktörer.⁷

I augusti 2021 gav MSB och Försvarsmakten ut Handlingskraft - Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för det civila försvaret 2021-2025. I Handlingskraft beskrivs behovet av förmåga att kunna ställa om samhället till krigsförhållanden genom effektiv användning av tillgängliga personella och materiella resurser, att det finns dokumenterade och övade beredskapsplaner och att det ska finnas planering för den verksamhet som ska bedrivas och för den organisation som

⁶ Regeringsbeslut nr 29, 2020-12-17, Inriktning för en sammanhängande planering av totalförsvaret

⁷ Regional grundsyn för Västra Götalands län 2019-2021, Rapport nr: 2019:22, Diariennr: 457-13158-2019

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Datum
2022-06-21

Diariennr
456-118-2022

Sida
5(8)

ska intas vid höjd beredskap. Handlingskraft lyfter även fram vikten av att utveckla ledning och samverkan.⁸

⁸ Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, med datum 2021-08-27, diarienummer FM2021-1768:2, MSB2020-16261-3, sid 21-22

Syfte och mål med Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län

Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län har tagits fram i samarbete mellan Länsstyrelsen i Västra Götaland, kategori 1 kommuner i länet⁹, Räddningstjänstförbunden NÄRF, SÄRF, RSG och RÖS, Migrationsverket, Polismyndigheten polisregion Väst, SÄPO Region Väst, Trafikverket Region Väst, Tullverket, Västra götalandregionen och Västra militärregionen. Länsstyrelsen i Västra Götaland har varit sammanhållande för arbetet. Övriga kommuner i länet har fått möjlighet att ge sin syn på Planeringsinriktningen för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län.

Planeringsinriktningen för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götaland kallas här efter för Planeringsinriktningen.

I Planeringsinriktningen finns information samlad som vi tillsammans inom länet valt att prioritera och koncentrera våra aktiviteter till. Planeringsinriktningen utgår från de resurser som finns här och nu och utifrån gällande lagstiftning om höjd beredskap.

Totalförsvarets forskningsinstitutets (FOI) typfall 1 till 4 samt 5 används som hotbildscenarion i syfte att belysa den breddade hotbilden från främmande makt som är aktuell i olika konfliktnivåer. Planeringsinriktningen bygger på en eskalerande gråzonsproblematik och ett väpnat angrepp mot Sverige som påverkar Västra Götalands län och angränsande län.

Syfte

Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götalands län syftar till att utgöra underlag för den fortsatta planeringen. Den ska vidare bidra till förmåga att ställa om verksamheter i länet från fredstida krishantering och beredskap till den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap. Planeringsinriktningen beskriver också innebörden av att Länsstyrelsen blir högsta civila totalförsvarsmyndighet.

⁹ Diariennr SKL 18/01807, MSB 2018-05681, MSB och SKR överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020, sid 8.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Datum
2022-06-21

Diariernr
456-118-2022

Sida
7(8)

Länets aktörer ska ha beredskap och förmåga till ledning och samordning under höjd beredskap. Planeringsinriktningen ska inrikta, vägleda och stödja kommunerna i deras planläggning. Den ska även vara ett stöd för myndigheter med anknytning till länet.

Mål

Målet är att verksamhetsutövare inom den civila delen av totalförsvaret i Västra Götaland ska kunna ställa om sina verksamheter utan onödiga friktioner om ansvar, roller och uppgifter.

Bilagor i Planeringsinriktning för civilt försvar och höjd beredskap för Västra Götaland

De olika bilagorna kommer att ges ut i olika tidstempon beroende på nationell planläggning och riktlinjer. Bilagorna kommer vid behov att uppdateras. Uppdateringen kan komma att ske i olika tidstempo. Allteftersom planläggningen för totalförsvaret utvecklas kan bilagor tillkomma eller utgå. En del av bilagorna kan omfattas av sekretess och ha en restriktiv delgivning.

Nummer	Bilaga	Sammanhållande	Status
	Ingångsvärden att förhålla sig till i beredskapsplaneringen	Länsstyrelsen	2022-06-21
1	Ledning och samordning	Länsstyrelsen	2022-06-21
2	Livsmedel och dricksvatten	Länsstyrelsen	
2.1	Krigsveterinärtjänst	Länsstyrelsen	2022-06-21
3	Energi		
3.1	Drivmedel	Länsstyrelsen	
4	Ordning, Skydd och säkerhet	Polisen	
4.1	Ordning	Polisen	
4.2	Skydd	Polisen	
4.3	Gränsövervakning (Öppen del)	Länsstyrelsen	2021-05-03
5	Transporter	Trafikverket	2022-06-21
6	Hälso- och sjukvård	VGR	
7	Befolkningsskydd och räddningstjänst	Länsstyrelsen	
7.1	Skyddsrum	Länsstyrelsen	2022-06-21
7.2	Utrymning och inkvartering	Länsstyrelsen	2022-06-21
7.3	Räddningstjänst under höjd beredskap	Länsstyrelsen	2022-06-21
8	Krigsgravtjänst		
9	Information och kommunikation	Länsstyrelsen	
10	Finans		
11	Ransonering och prisreglering	Länsstyrelsen	
12	Försvarsmaktens behov av stöd	MRV	2022-06-21
13	Skolväsendet och barnomsorg	Länsstyrelsen	2022-06-21
14	Undanförsel och förstöring	Länsstyrelsen	2022-06-21
15	Utmärkning av kulturegendom	Länsstyrelsen	2022-06-21